

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS

ΚΕΔΙΜΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«Οδηγός για την αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών»

Για μία πανεπιστημιακή εκπαίδευση δίχως αποκλεισμούς

Ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον μάθησης προϋποθέτει την ελεύθερη έκφραση των φοιτητών και φοιτητριών, τη συμμετοχή σε κάθε μαθησιακή δραστηριότητα εντός και εκτός της τάξης, την καλλιέργεια ενός αισθήματος ασφάλειας και τον αμοιβαίο σεβασμό και αναγνώριση.

Σε αυτό το πλαίσιο, είναι απαραίτητη η επανεξέταση παραδοχών, προκαταλήψεων και στερεοτύπων και η εφαρμογή της συμπερίληψης στη τάξη και την εφαρμογή διδακτικών προσεγγίσεων και πρακτικών που να απαντούν στις εκπαιδευτικές ανάγκες όλων των φοιτητών και φοιτητριών

Η κοινωνική διάσταση της Διαδικασίας της Μπολόνιας

- Όλοι και όλες ανεξαιρέτως, θα πρέπει να έχουν ίσες ευκαιρίες για να επωφεληθούν από την ανώτατη εκπαίδευση, με στόχο την προσωπική ανάπτυξη, την καλλιέργεια της ιδιότητας του πολίτη και την προετοιμασία για την αγορά εργασίας.
- Η αναβάθμιση της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης ενισχύει τα επίπεδα κοινωνικής, πολιτισμικής και οικονομικής ανάπτυξης των κοινωνιών μας. Όσο αυξάνονται οι ευκαιρίες για όλους και όλες, τόσο η ανώτατη εκπαίδευση συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική δικαιοσύνη.
- Μία ισχυρή κοινωνική διάσταση ενισχύει το προφίλ και διασφαλίζει την ποιότητα της ανώτατης εκπαίδευσης..
- Νέες οπτικές για τη διδασκαλία και την έρευνα είναι απαραίτητες για τη διαχείριση αυτών των προκλήσεων, συμβάλλοντας στην αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης αλλά και στην ελκυστικότητα του ΕΧΑΕ

Οι ειδικές μαθησιακές δυσκολίες

Οι Μαθησιακές Δυσκολίες είναι ένας γενικός όρος που αναφέρεται σε μια ανομοιογενή ομάδα διαταραχών, οι οποίες εκδηλώνονται με σημαντικές δυσκολίες στην πρόσκτηση και χρήση ικανοτήτων ακρόασης, ομιλίας, ανάγνωσης, γραφής, συλλογισμού ή μαθηματικής ικανότητας

Οι φοιτητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες συνήθως αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στη μελέτη και προετοιμασία τους, εξαιτίας χαμηλών επιπέδων συγκέντρωση προσοχής, μειωμένης μνήμης και απομνημόνευσης, δυσκολίες στην οργάνωση και τον προγραμματισμό της μελέτης τους και δυσκολίες στην ανάγνωση ή/και γραφή.

Οι κυριότερες μορφές μαθησιακών δυσκολιών

- Δυσλεξία
- Δυσαριθμησία
- Διαταραχή της γραπτής έκφρασης / Δυσορθογραφία / Δυσγραφία
- Αναγνωστικές δυσκολίες
- Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής με ή χωρίς Υπερκινητικότητα (ΔΕΠΥ)
- Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές στο φάσμα του Αυτισμού
- Αισθητηριακές αναπηρίες ακοής
- Κινητικές αναπηρίες – χρόνια μη ιάσιμα νοσήματα

Η συμπερίληψη στην ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα

- Δεν έχει αποδοθεί μέχρι και σήμερα έμφαση στη πανεπιστημιακή παιδαγωγική
- Απαιτείται περαιτέρω ενίσχυση της φοιτητοκεντρικής διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης
- Μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του διδακτικού προσωπικού
- Δεν υπάρχει μέριμνα για τη συλλογή ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων
- Πολλές φορές, ο φόβος του στιγματισμού αποθαρρύνει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να αναζητήσουν βοήθεια και υποστήριξη

Τα μελλοντικά βήματα για τα Ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης

- Να δώσουν ιδιαίτερη σημασία σε ζητήματα διδασκαλίας και μάθησης και προτεραιότητα στη φοιτητοκεντρική μάθηση και την υιοθέτηση μεθόδων διδασκαλίας όπως η ομαδοσυνεργατική μάθηση, η βιωματική μάθηση, κτλ.
- Να εκπαιδεύσουν το διδακτικό προσωπικό στη χρήση των παραπάνω μεθόδων
- Να δώσουν ιδιαίτερη έμφαση στους παράγοντες ετερότητας και να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να άρουν τα προβλήματα της κάθε διαφορετικής ομάδας
- Να προσφέρουν ΠΠΣ που υποστηρίζονται από syllabi που λαμβάνουν υπόψη όλα τα διαφορετικά μαθησιακά προφίλ
- Να αξιοποιούν προσβάσιμο εκπαιδευτικό υλικό.
- Να δεσμευτούν για την εφαρμογή στρατηγικών και σχεδίων δράσεων για την εκπαίδευση δίχως

Βασικές αρχές για την ανταπόκριση στις ειδικές μορφές μαθησιακών δυσκολιών

- Να κοιτάτε πάντα προς τους φοιτητές και τις φοιτητές και όταν μιλούν να στέκεστε πάντα κοντά σε φως, ώστε να μπορούν και οι φοιτητές με ορισμένες μορφές αναπηρίας να διαβάσουν τα χείλη σας.
- Μιλήστε κανονικά, καθαρά και ευθέως στον συνομιλητή σας.
- Ελαχιστοποιήστε τον θόρυβο του περιβάλλοντος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με προβλήματα ακοής, και να υπάρχει κατάλληλος φωτισμός για όσους και όσες διαθέτουν μειωμένη όραση.
- Η υπομονή, ο σεβασμός και η προθυμία να βρείτε έναν τρόπο επικοινωνίας είναι τα καλύτερα εργαλεία σας.
- Ορισμένοι φοιτητές και φοιτήτριες με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες μπορεί να χρειαστούν λίγο περισσότερο χρόνο για να καταλάβουν και να ανταποκριθούν, για αυτό δείξτε υπομονή!!
- Αποφεύγετε να μετακινείστε μέσα στην τάξη κατά τη διάλεξη
- Να κρατάτε θέσεις στο μπροστινό μέρος της αίθουσας διαλέξεων, όταν αυτό ζητείται, για φοιτητές με προβλήματα όρασης/ακουστικής ικανότητας ή αισθητηριακές ευαισθησίες.

Βασικές αρχές για την ανταπόκριση στις ειδικές μορφές μαθησιακών δυσκολιών (2)

- Να παρέχετε κατά στην εναρκτήρια συνάντηση-μάθημα επαρκείς πληροφορίες για το μάθημα, το περιεχόμενο και τις μεθόδους αξιολόγησης, με στόχο τη συμφωνία περί «μαθησιακού συμβολαίου».
- Αν χρησιμοποιείτε διαφάνειες, το περιεχόμενό τους να διατυπώνεται με ευκρίνεια και να το διαβάζει το διδακτικό προσωπικό όπου κρίνουν σκόπιμο για την υποστήριξη των φοιτητών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες.
- Να ενθαρρύνετε αλλά και να υποκινείτε τη συμμετοχή όλων των φοιτητών και φοιτητριών στο μάθημα.
- Ακούστε προσεκτικά και συνεργαστείτε με τους φοιτητριες και τους για την παροχή πληροφοριών με τρόπο που να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες του.
- Αν δεν είστε σίγουροι για το τι πρέπει να κάνετε, ρωτήστε: μπορώ να βοηθήσω σε κάτι;